

○ (๓๑)
คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ สวอ.๙๐/๒๕๖๒
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๓๒/๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓

วันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

ความอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

ระหว่าง	{	พนักงานอัยการจังหวัดชัยภูมิ	โจทก์
		นายสุวิทย์ รัตนไชยศรี	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้
ความผิดต่อพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ

โจทก์และจำเลย อุทธรณ์ คำพิพากษา

ศาลจังหวัดชัยภูมิ ลงวันที่ ๑๘ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๑

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ รับวันที่ ๒๙ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

/โจทก์ฟ้องว่า

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒ -

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ เวลาใดไม่ปรากฏชัด ถึงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เวลากลางวัน ต่อเนื่องกันตลอดมา จำเลยบุกรุกเข้ายึดถือครอบครองทำประโยชน์ ก่อสร้าง แผ้วถางในที่ดินบริเวณป่ากลุ่มฟ้าสีทอง หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยแย้ อำเภอหนองบัวระเหว (เดิมเป็นกิ่งอำเภอหนองบัวระเหว) จังหวัดชัยภูมิ อันเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ เป็นเนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๐ ตารางวา โดยใช้เครื่องจักรไม่ทราบชนิดและประเภท มีด จอบ และอุปกรณ์อื่น ๆ โถงถางต้นหญ้าวัชพืชและตัดต้นไม้ปรับปรุงพื้นดินบริเวณดังกล่าว เพื่อเตรียมแปลงปลูกมันสำปะหลัง อันเป็นการทำลายป่า ยึดถือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้เสื่อมเสียแก่ที่ดิน หิน กรวด ทราย ทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ยางไม้ แร่หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น และเป็นการเข้าไปดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์ในเขตอุทยานแห่งชาติ อันเป็นการทำลายหรือเป็นเหตุให้เกิดการทำลาย หรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกจำเลยทำลาย คิดเป็น

/ค่าเสียหาย

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๓ -

ค่าเสียหาย ๑๑๐,๗๖๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของค่าเสียหายดังกล่าว นับแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ อันเป็นวันที่ตรวจพบว่าจำเลยทำให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายเสียหายเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมป่าไม้ เหตุเกิดที่ตำบลห้วยแย้ อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ ก่อนคดีนี้เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ จำเลยเคยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ๙ เดือน และปรับ ๙,๒๕๐ บาท ฐานทำไม้ เจาะ สับ เผา หรือทำอันตรายด้วยประการใด ๆ แก่ไม้หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาต โทษจำคุกให้รอกการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ตามคดีอาญา หมายเลขแดงที่ ๑๗๗๓/๒๕๕๗ ของศาลชั้นต้น ภายในเวลาที่รอกการลงโทษ จำเลยกลับมากกระทำ ความผิดในคดีนี้อีก ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๔, ๕๔, ๕๕, ๗๒ ตีร พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๔, ๕, ๖, ๙, ๑๔, ๒๖/๔, ๒๖/๕, ๓๑ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔, ๕, ๖, ๘, ๑๖ (๑) (๒) (๔) (๑๓), ๒๔, ๒๗ ให้จำเลย คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของจำเลยตลอดจนให้จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือนำสิ่งใด ๆ อันก่อให้เกิดการเสื่อมเสีย

/แก้สภาพ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๔ -

แก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้จำเลย
ชดใช้ค่าเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ ๑๑๐,๗๖๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี
ของค่าเสียหายดังกล่าว นับแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมป่าไม้
และบวกโทษจำคุกของจำเลยที่รอการลงโทษไว้ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๑๗๗๓/๒๕๕๗
ของศาลชั้นต้น เข้ากับโทษจำคุกของจำเลยในคดีนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้บวกโทษ
และให้การในคดีส่วนแพ่งว่า จำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง และหลักการคิดคำนวณ
ค่าเสียหายของโจทก์ไม่เป็นที่ยอมรับและไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ฟ้องโจทก์เคลือบคลุมเนื่องจาก
ไม่แสดงโดยแจ้งชัดว่าการกระทำของจำเลยทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติชนิดใดบ้าง
ตั้งแต่เมื่อใด และคิดคำนวณเป็นค่าเสียหายเท่าใด ทั้งโจทก์ไม่มีหลักฐานที่บ่งชี้ว่า จำเลยทำลาย
ทรัพยากรธรรมชาติชนิดใดบ้าง ตั้งแต่เมื่อใด ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้

/พ.ศ. ๒๕๕๔

○ (๓๑ พ.)

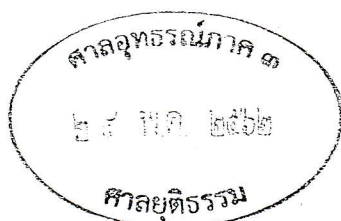

สำหรับศาลใช้

- ๕ -

พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง, ๗๒ ตีร วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔, ๓๑ วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๔) (๑๓), ๒๔, ๒๗ เป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมาย หลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔, ๓๑ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๑ ปี ทางนำสืบ ของจำเลยเป็นการให้ความรู้แก่ศาล อันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษ ให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๘ เดือน บวกโทษจำคุก ๙ เดือน ที่รอการลงโทษไว้ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๑๗๗๓/๒๕๕๗ ของศาลชั้นต้น เข้ากับโทษจำคุกของ จำเลยในคดีนี้ เป็นจำคุก ๑๗ เดือน ให้จำเลย คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของจำเลย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือนำสิ่งใด ๆ อันก่อให้เกิดการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติออกจาก เขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ และให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙

/เป็นต้นไป

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๖ -

เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมป่าไม้

โจทก์และจำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อมตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริง

ที่คู่ความไม่ได้โต้เถียงกันในชั้นอุทธรณ์รับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙๗๘ (พ.ศ. ๒๕๒๕) กำหนดให้ป่าในท้องที่ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ โดยกฎกระทรวงและแผนที่ท้ายกฎกระทรวงกับพระราชกฤษฎีกาและแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๒๕ และเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๕ ตามลำดับ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ และปิดประกาศสำเนากฎกระทรวงและสำเนาพระราชกฤษฎีกากับแผนที่ท้ายกฎกระทรวงและท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่

/ที่ทำการ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๗ -

ที่ทำการกำนันท้องที่ทุกแห่ง ให้ประชาชนโดยทั่วไปและจำเลยได้ทราบแล้ว ที่ดินเกิดเหตุเนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๐ ตารางวา ตั้งอยู่ในบริเวณป่ากลุ่มฟ้าสีทอง ตำบลห้วยแย้ อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ อันเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ ตามกรอบสีแดงในแผนที่แสดงแปลง ตรวจยึดพื้นที่เอกสารหมายเลข จ.๒ ก่อนออกกฎกระทรวงและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ที่ดินเกิดเหตุ มีสภาพป่าดั้งเดิมไม่มีบุคคลอยู่อาศัย ในช่วงปี ๒๕๔๖, ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๓ อุทยานแห่งชาติไทรทอง ดำเนินการสำรวจรายชื่อราษฎรที่เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติไทรทอง เพื่อให้ราษฎรพิสูจน์สิทธิของตนว่ามีสิทธิเข้าทำกินก่อนจะมีการประกาศเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติและป่าสงวนแห่งชาติ หรือไม่ โดยจะผ่อนผันให้ราษฎรที่มีรายชื่อสามารถเข้าทำประโยชน์ต่อไปได้โดยไม่ขยายพื้นที่จนกว่าจะมีคำสั่งของรัฐบาลเป็นอย่างอื่น จำเลยมีรายชื่อเป็นราษฎรที่ได้รับการผ่อนผันให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติไทรทอง เนื้อที่ ๔ ไร่ ๒ งาน ๒๓ ตารางวา ตามกรอบสีน้ำเงินในแผนที่แสดงแปลงเอกสารหมายเลข จ.๑๘ ซึ่งเป็นที่ดินคนละแปลงกับพื้นที่ที่จำเลยครอบครองในคดีนี้ ต่อมาปี ๒๕๕๗ มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ เรื่อง การปราบปรามและ

/การหยุดยั้ง

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๘ -

การหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ พนักงานพิทักษ์ป่า อุทยานแห่งชาติไทรทองออกสำรวจพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติไทรทองจนถึงที่เกิดเหตุบริเวณพื้นที่ป่า กลุ่มฟ้าสีทอง หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยแย้ อำเภอนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ เจ้าพนักงานพิทักษ์ป่า เดินจับพิกัดพื้นที่ที่มีการครอบครองทั้งหมดด้วยเครื่องจีพีเอสพบว่าเนื้อที่ ๑๒ ไร่ ๑ งาน ๓๕ ตารางวา โดยพื้นที่ดังกล่าวจำเลยไม่มีเอกสารสิทธิแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง และจำเลยไม่มีรายชื่อจากการสำรวจเป็นผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้เข้าทำประโยชน์ พนักงานพิทักษ์ป่า จึงให้จำเลยเก็บเกี่ยวผลผลิตไปแล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ และจัดทำบันทึก ข้อตกลงขอคืนพื้นที่ให้จำเลยลงชื่อไว้ ตามเอกสารหมายเลข ๒๒ ต่อมาวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ พนักงานพิทักษ์ป่าเดินทางไปตรวจพื้นที่ดังกล่าวพบว่าการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ไม่มีการเข้าทำประโยชน์ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ พนักงานพิทักษ์ป่าเดินทางไปตรวจพื้นที่ที่จำเลยทำบันทึก ขอคืนพื้นที่อีกครั้งหนึ่งพบว่าการไถพรวนและปลูกมันสำปะหลังชั้นใหม่ มีอายุประมาณ ๑ เดือน เป็นเนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๐ ตารางวา จึงทำบันทึกการตรวจยึดจับกุมตามเอกสารหมายเลข ๑

/และแจ้ง

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๙ -

และแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลย ร้อยตำรวจเอกนวรรตน์ ชายเขว้า พนักงานสอบสวน
ทำการสอบสวนโดยชอบแล้ว ก่อนคดีนี้ปี ๒๕๕๗ จำเลยเคยบุกรุกพื้นที่ป่า เนื้อที่ ๙ ไร่ บริเวณป่า
กลุ่มฟ้าสีทอง ซึ่งศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ให้จำคุกจำเลย ๘ เดือน
และปรับ ๙,๒๕๐ บาท โทษจำคุกรอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ในความผิดฐานทำไม้ เจาะ สับ
เผา หรือทำอันตรายด้วยประการใด ๆ แก่ไม้หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่
๑๗๗๓/๒๕๕๗ ของศาลชั้นต้น และคดีถึงที่สุดแล้ว

คดีมีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยว่า ผู้ร้องทุกข์กล่าว
โทษจำเลยไม่ใช่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ บัญญัติว่า ห้ามมิให้พนักงานอัยการ
ยื่นฟ้องคดีใดต่อศาลโดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน และมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่งและ
วรรคสอง บัญญัติว่า พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทั้งปวง แต่ถ้าเป็นคดีความผิด
ต่อส่วนตัว ห้ามมิให้ทำการสอบสวนเว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ เมื่อความผิดตามฟ้อง

/กฎหมาย

○ (๓๑ พ.)

- ๑๐ -

กฎหมายมิได้บัญญัติว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ กรณีจึงเป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน และได้เกิดขึ้นนอกเขตกรุงเทพมหานคร พนักงานสอบสวนที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไปมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิด ภายในเขตอำนาจของตนได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เสียหายร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแผ่นดินแก่จำเลย เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ร้อยตำรวจเอกนวรรตน์ ชายเข้ว่า พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อเท็จจริง แจ้งสิทธิของผู้ต้องหา และแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบ และมีการสอบสวนโดยชอบแล้วตามบันทึก การรับมอบตัวและแจ้งข้อกล่าวหาเอกสารหมาย จ.๘ บันทึกคำให้การของผู้ต้องหาเอกสารหมาย จ.๒๗ พนักงานอัยการยอมมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีนี้ต่อศาลได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง อุทธรณ์ของ จำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตาม คำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่าจำเลยสืบสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเกิดเหตุต่อจาก

/นายลี

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๑ -

นายสีตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ การที่จำเลยไม่สามารถบอกได้ว่านายสีและนางกำบิตาแม่ยายจำเลยเข้า
ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินเกิดเหตุตั้งแต่เมื่อใด มิใช่ประเด็นบ่งชี้ว่าจำเลยพึงเข้าบุกรุกที่ดิน
ซึ่งตามภาพถ่ายทางอากาศหมายเลข จ.๑๘ แผ่นแรก เป็นภาพถ่ายเมื่อปี ๒๕๔๕ บริเวณรอบสี่เหลี่ยม
มีสภาพโล่งเตียนไม่มีต้นไม้เลย ย่อมแสดงให้เห็นว่ามีการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินเกิดเหตุ
มานานแล้วก่อนปี ๒๕๔๕ แตกต่างจากพื้นที่ผู้อาศัยในกรอบสี่เหลี่ยมที่ระบุเนื้อที่ ๔ ไร่ ๒ งาน
๒๓ ตารางวา ที่นายสนองเบิกความว่า เป็นพื้นที่ที่มีการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่
๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ปรากฏว่ามีต้นไม้เต็มพื้นที่ในกรอบ มิได้มีร่องรอยการทำประโยชน์แต่อย่างไร
ย่อมแสดงให้เห็นโดยปราศจากข้อสงสัยว่าที่ดินเกิดเหตุคดีนี้ตามกรอบสี่เหลี่ยมเอกสารหมายเลข จ.๑๘
ผ่านการครอบครองทำประโยชน์มานานแล้ว จนเมื่อปี ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นปีที่มีการสำรวจการครอบครอง
ตามมติคณะรัฐมนตรี จำเลยได้แจ้งการครอบครองและมีการขึ้นบัญชีไว้ จำเลยจึงได้รับการผ่อนผัน
ให้ทำกินในที่ดินเกิดเหตุได้และไม่ต้องขอคืนพื้นที่ ทั้งมิใช่พื้นที่บุกรุกใหม่ และถือว่าจำเลยได้
ครอบครองก่อนมีการประกาศเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าจำเลย

/อ้างว่า

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๒ -

อ้างว่าครอบครองที่ดินเกิดเหตุต่อจากนายลีและนางกำ แต่ไม่มีเอกสารสิทธิทางราชการแสดงสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินเกิดเหตุจึงเป็นป่า ตามคำนิยามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ นั้น จำเลยไม่เห็นพ้องด้วย เห็นว่า ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๔ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๖ บุคคลใดได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่ดินก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินนี้ใช้บังคับ ให้มีสิทธิครอบครองสืบไป และให้คุ้มครองตลอดถึงผู้รับโอนด้วย หมายความว่า บุคคลผู้ครอบครองที่ดินและผู้รับโอน จะได้รับความคุ้มครองสิทธิครอบครองในที่ดินตามกฎหมายต่อเมื่อบุคคลดังกล่าวได้มาซึ่งสิทธิครอบครองก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ คือก่อนวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๗ ตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒ และมาตรา ๓ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำให้การและทางนำสืบของจำเลยว่า นายลีและนางกำบิดามารดาของนางปราณีภริยาจำเลย ซึ่งจำเลยอ้างว่าเป็นเจ้าของที่ดินเดิมครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินเกิดเหตุมานานแล้ว แต่ไม่ทราบว่ามีใบเมื่อจำเลยแต่งงานกับนางปราณีในปี ๒๕๓๒ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับแล้ว โดยจำเลย

/ไม่มี

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๓ -

ไม่มีเอกสารสิทธิแจ้งการครอบครองของนายสีและนางกำเป็นพยานหลักฐาน จึงเป็นที่ดินที่ยังมิได้
มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน เจ้าของเดิมและจำเลยซึ่งรับโอนการครอบครองต่อมาย่อมไม่ได้รับ
ความคุ้มครองในที่ดินเกิดเหตุตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๔ และต้องถือว่าเป็นที่ดินของรัฐ
ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๒ จึงเป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔ (๑)
จำเลยครอบครองมานานเท่าใดก็ถือว่าเป็นการครอบครองโดยมิชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน
เมื่อทางราชการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙๗๘ (พ.ศ. ๒๕๒๕) กำหนดให้ที่ดินเกิดเหตุอยู่ในเขต
ป่าสงวนแห่งชาติ และออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ที่ดินเกิดเหตุอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงถือว่าจำเลยได้ทราบแล้วว่าที่ดินเกิดเหตุอยู่ในเขตป่า
สงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ และตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๑๒ (เดิม)
และมาตรา ๑๓ (เดิม) บัญญัติให้บุคคลผู้มีสิทธิหรือทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติก่อน
กฎกระทรวงประกาศให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ แต่ไม่มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน
มีสิทธิเพียงได้รับค่าทดแทนตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ เท่านั้น

/หาได้

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๔ -

หาได้มีสิทธิในที่ดินที่ตนครอบครองทำประโยชน์อยู่ไม่ และต้องยื่นคำร้องที่อ้างว่ามีสิทธิหรือได้
ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงฯ ใช้บังคับ โดยยื่นต่อนายอำเภอ
ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ถ้าไม่ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอภายในกำหนด
ดังกล่าวให้ถือว่าสละสิทธิหรือประโยชน์นั้น ดังนั้น ที่จำเลยนำสืบว่านายลีและนางก่าซึ่งเป็นบิดามารดา
ภริยาจำเลย ซึ่งจำเลยอ้างว่าเป็นเจ้าของที่ดินอยู่เดิมตั้งแต่ก่อนปี ๒๕๓๒ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่า
ได้ยื่นขอแสดงสิทธิครอบครองหรือมีเอกสารสิทธิแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวล
กฎหมายที่ดินของนายลีและนางก่าหรือยื่นคำร้องภายใน ๙๐ วัน ตามกฎกระทรวงดังกล่าวแต่อย่างใด
ทั้งจำเลยไม่มีพยานบุคคลมาเบิกความถึงข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงเป็นกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่มีน้ำหนัก
ได้รับฟัง นอกจากนี้ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยไม่ได้รับการผ่อนผันให้ทำประโยชน์ในที่ดินเกิดเหตุ
เพื่อพิสูจน์สิทธิตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ตามเอกสารหมายเลข ล.๑๗
และจำเลยยอมรับว่าได้ลงชื่อในบันทึกข้อตกลงขอคืนพื้นที่เอกสารหมายเลข ล.๒๒ แต่อ้างว่าไม่เต็มใจ
ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีรายละเอียดว่าจำเลยเข้าไปบุกรุกปลูกต้นไม้ป่าปะหลังเพิ่มหลังจากที่พนักงานพิทักษ์ป่า

/แจ้งให้

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๕ -

แจ้งให้จำเลยเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ ส่วนพิกัดพื้นที่
ซึ่งระบุไว้ในบันทึกข้อตกลงดังกล่าว เมื่อเปรียบเทียบกับพิกัดพื้นที่แผนที่แสดงแปลงเอกสารหมาย
จ.๑๘ พบว่าในส่วนกรอบสีแดงและกรอบสีน้ำเงินในแผนที่การถ่ายภาพทางอากาศจับพิกัดด้วย
สัญญาณทางดาวเทียม (จีพีเอส) แสดงแปลงเอกสารหมาย จ.๑๘ ซึ่งเป็นส่วนของพื้นที่
ที่จำเลยได้รับการผ่อนผันให้ทำกินในระหว่างรอพิสูจน์สิทธิ และส่วนขยายจากพื้นที่ที่จำเลยได้รับการ
ผ่อนผันให้ทำกินนั้น ปรากฏว่ามีพิกัดพื้นที่คนละส่วนกับพิกัดพื้นที่แปลงที่จำเลยทำบันทึกข้อตกลง
ขอคืนพื้นที่ราษฎรในเขตอุทยานแห่งชาติไทรทอง ซึ่งนายสนอง การปลุก และนายรัชพล พยุ่งสิน
พนักงานพิทักษ์ป่าและเจ้าพนักงานป่าไม้ยืนยันว่าบริเวณดังกล่าวตามภาพถ่ายแผนที่ทางอากาศ
หมาย จ.๑๘ กรอบสีเหลืองคือบริเวณที่ดินเกิดเหตุซึ่งจำเลยครอบครอง แต่จำเลยไม่เคยแจ้งต่อ
เจ้าหน้าที่ซึ่งทำการสำรวจปี ๒๕๔๖ ว่าได้ครอบครองที่ดินเกิดเหตุไว้ ขณะนั้นพยานพบว่ายังมีลักษณะ
เป็นป่าธรรมชาติ ไม่มีผู้ใดเข้าทำประโยชน์ นอกจากนี้ในปี ๒๕๕๑ ที่มีการสำรวจบริเวณที่ดินเกิดเหตุ
ก็ยังคงมีสภาพเป็นป่าธรรมชาติ ซึ่งพยานโจทก์ปากนายสนองและนายรัชพลต่างเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ

/ไม่มีสาเหตุ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๖ -

ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อนเชื่อว่าเบิกความตามความรู้และที่ได้พบเห็นตามความเป็นจริง ทั้งจำเลยไม่เคยโต้แย้งว่าไม่ถูกต้องในขณะที่ตรวจสอบพิกัดหรือให้การไว้ในชั้นสอบสวนแต่อย่างใด จึงมีน้ำหนักให้รับฟัง อีกทั้งก่อนเกิดเหตุคดีนี้ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ จำเลยเคยต้อง คำพิพากษาของศาลชั้นต้นให้ลงโทษจำคุก ๙ เดือน และปรับ ๙,๒๕๐ บาท ฐานทำไม้ เจาะ สับ เฒ่า หรือทำอันตรายด้วยประการใด ๆ แก่ไม้หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาต โทษจำคุกรอการ ลงโทษไว้ ๒ ปี โดยเหตุเกิดที่บริเวณใกล้เคียงกับที่ดินเกิดเหตุคดีนี้เพียง ๓๐ - ๔๐ เมตร ตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๑๗๗๓/๒๕๕๗ ของศาลชั้นต้น จึงเป็นข้อบ่งชี้ให้เห็นว่า จำเลยเข้าไป ยึดถือครอบครองปลุกมันสำปะหลังในที่ดินเกิดเหตุโดยทราบว่าเป็นป่าอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และอุทยานแห่งชาติซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ การกระทำของจำเลยที่เข้าไปยึดถือ ครอบครอง แผ้วถาง และปลุกมันสำปะหลังจึงเป็นความผิดตามฟ้อง ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดมานั้นชอบแล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อม เห็นฟ้องด้วย อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยและโจทก์ประการสุดท้ายว่า จำเลย

/ต้องรับผิด

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๗ -

ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือไม่ เพียงใด เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ยุติว่า จำเลยได้บุกรุกเข้าไปเพื่อเตรียมแปลงปลูกมันสำปะหลัง เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๐ ตารางวา ซึ่งตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ การบุกรุกดังกล่าวจึงถือเป็นเหตุให้เกิดการทำลายหรือทำให้สูญหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติแล้ว จำเลยจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๒๖/๔ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่าจำเลยหาได้กระทำการทำลายหรือทำให้เสียหายของสภาพความเป็นป่านั้น จึงไม่อาจรับฟังได้ อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน ส่วนที่โจทก์อุทธรณ์ว่าศาลชั้นต้นกำหนดค่าเสียหายไม่เต็มตามฟ้องนั้น โจทก์มีนายรัชพล พยุงสิน เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน กรมอุทยานแห่งชาติฯ เบิกความว่า พยานผ่านการอบรมและมีประสบการณ์การประเมินความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมหลายคดี และเป็น การประเมินตามหลักสูตรมาตรฐานของกรมอุทยานแห่งชาติฯ มีมาตรฐานตามหลักวิชาการที่ใช้กันทั่วประเทศ เมื่อประมาณเดือนกันยายน ๒๕๕๙ ได้ไปประเมินค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมพื้นที่ที่ดินเกิดเหตุ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๒๐ ตารางวา เปรียบเทียบกับแปลงพื้นที่ป่าธรรมชาติซึ่งอยู่ใกล้

/ที่เกิดเหตุ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๘ -

ที่เกิดเหตุและมีความสมบูรณ์มากที่สุด โดยกันพื้นที่ไว้กว้างประมาณ ๒๐ เมตร และยาว ๔๐ เมตร จากการตรวจต้นไม้ ๒๕ ต้น ในแปลงตัวอย่าง พบว่าส่วนมากเป็นไม้ยืนต้น เช่น ไม้มะค่า ไม้ประดู่ ไม้แดง ไม้เต็ง ไม้รัง โดยพยานวัดความสูงและเส้นรอบวงของต้นไม้ที่มีขนาดเส้นรอบวง ๑๔.๕ เซนติเมตร ขึ้นไป เนื่องจากเป็นไม้ที่มีขนาดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จากการตรวจสอบพบว่าไม้ในแปลงตัวอย่างมีเส้นรอบวงเฉลี่ยประมาณ ๖๐ เซนติเมตร และมีความสูงเฉลี่ยประมาณ ๑๑ เมตร เมื่อรวมพื้นที่หน้าตัดของต้นไม้ทั้ง ๒๕ ต้น ได้ค่าเฉลี่ย ๑๕,๕๘๓.๕๓ ตารางเซนติเมตร ตามตารางคำนวณเอกสารหมาย จ.๑๒ ซึ่งขนาดต้นไม้ที่วัดได้เส้นรอบวง ๖๐ เซนติเมตร แสดงว่าต้นไม้ในแปลงธรรมชาติมีขนาดค่อนข้างใหญ่ พยานได้เก็บตัวอย่างดินในที่ดินเกิดเหตุและแปลงตัวอย่าง รวม ๗ จุด โดยการเดินสลับฟันปลาและขุดดินลึกถึงประมาณ ๑๐ ถึง ๑๕ เซนติเมตร แล้วนำดินทั้ง ๗ จุด ใส่ถุง รวมประมาณ ๒ - ๓ กิโลกรัม มาคลุกเคล้ากัน แยกเป็นดินในที่ดินเกิดเหตุกับดินในแปลงตัวอย่าง แล้วนำดินแต่ละแปลงใส่ขวดซึ่งมีน้ำอยู่เขย่าประมาณ ๒๐ - ๓๐ ครั้ง ทิ้งไว้ ๒ - ๓ วัน เพื่อให้ดินตกตะกอน เมื่อดินตกตะกอนแล้วจะมีดินเกิดขึ้น ๒ ชั้น ชั้นที่อยู่ล่างสุด

/เป็นดินทราย

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๙ -

เป็นดินทรายเพราะมีน้ำหนักรวมมาก ชั้นถัดขึ้นมาจะเป็นดินทรายแป้ง จากนั้นเปรียบเทียบดินทั้ง ๒ ขวด เพื่อดูความสูงของแต่ละชั้นดิน และนำความสูงของชั้นดินเข้าสู่โปรแกรมการคำนวณค่าเสียหาย ผลการตรวจสอบพบว่าแปลงที่จำเลยบุกรุกวัดความสูงของชั้นดินในที่ดินเกิดเหตุ ๙.๒ เซนติเมตร โดยความสูงของดินทราย ๘.๑ เซนติเมตร และความสูงของดินทรายแป้ง ๐.๗ เซนติเมตร ส่วนดินจากแปลงตัวอย่างได้ความสูงทั้งหมด ๙.๑ เซนติเมตร มีความสูงของดินทราย ๘.๑ เซนติเมตร ความสูงของดินชั้นทรายแป้ง ๐.๙ เซนติเมตร การตรวจดินตัวอย่างนั้นกระทำ เพื่อดูปริมาณน้ำ แร่ธาตุ และดินที่สูญหาย รวมทั้งอุณหภูมิที่สูงขึ้น หากมีปริมาณดินทรายแป้งมาก แสดงว่ามีความแห้งแล้งมากขึ้นและอุณหภูมิสูงขึ้น ซึ่งในกรณีนี้จากการตรวจสอบพบว่า ชั้นดินทรายแป้งในแปลงตัวอย่างธรรมชาติจะมีความสูง ๐.๙ เซนติเมตร ส่วนดินทรายแป้งของแปลง บุกรุกมีความสูง ๐.๗ เซนติเมตร ซึ่งเหตุที่ดินทรายแป้งในดินแปลงตัวอย่างสูงมากกว่าดินทรายแป้ง ในแปลงบุกรุกนั้น เนื่องจากในช่วงที่มีการเก็บตัวอย่างดินนั้น มักจะเก็บในลักษณะสลับพื้นปลา ๗ จุด ทำให้ดินในแต่ละแปลงคละเคล้ากันไป นอกจากนี้ พยานได้ตรวจความลาดชันของดินแปลงที่ดิน

/เกิดเหตุ

○ (๓๑ พ.)

- ๒๐ -

เกิดเหตุเพื่อดูว่าหากฝนตกในพื้นที่ที่มีความลาดชันมากจะทำให้น้ำไหลเร็วขึ้นเพราะไม่มีพืชปกคลุม อาจทำให้น้ำท่วมและมีการชะล้างแร่ธาตุบริเวณหลังดินออกไป พบว่าแปลงที่ดินเกิดเหตุมีความลาดชัน ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ถือว่ามีความลาดชันปานกลาง เมื่อได้ค่าเฉลี่ยของหน้าตัดและความสูงของต้นไม้ ค่าความลาดชันและข้อมูลจากการตรวจสอบสภาพดินแล้วก็นำข้อมูลดังกล่าวไปเข้าโปรแกรมคิดคำนวณ ค่าเสียหายซึ่งผู้เชี่ยวชาญของกรมอุทยานแห่งชาติฯ คิดโปรแกรม ปรากฏว่าค่าเสียหายอันเกิดจากการที่จำเลยบุกรุกที่ดินเกิดเหตุคือ ค่าเสียหายจากปริมาณน้ำที่สูญหาย ๒๔,๙๐๖ บาท ปริมาณดินที่สูญหาย ๙,๐๘๔ บาท อุณหภูมิอากาศที่เพิ่มขึ้น ๕๖,๗๘๖ บาท ค่าเสียหายจากปุ๋ยไนโตรเจน (N) สูญหาย ๑๗,๐๔๔ บาท ปุ๋ยฟอสฟอรัส (P) สูญหาย ๓๖๙ บาท และปุ๋ยโปแตสเซียม (K) สูญหาย ๒,๕๗๓ บาท รวมค่าเสียหาย ๑๑๐,๗๖๒ บาท ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๑ จากการบุกรุกทำลายป่าของจำเลยส่งผลให้ต้นไม้ถูกทำลายเป็นจำนวนมากซึ่งรากของต้นไม้ดังกล่าวจะช่วยชะลอการไหลของน้ำในขณะที่ฝนตก ผลจากการกระทำของจำเลยทำให้ช่วงฝนตกทำให้ไม่สามารถอุ้มน้ำ จึงเป็นเหตุให้เกิดน้ำป่าไหลหลากสู่เมืองและชุมชนบ้านเรือนอย่างรวดเร็ว เกิดความเสียหาย เกิดอุทกภัย

/ทำให้

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๑ -

ทำให้ทางหลวงแผ่นดินและสถานที่ราชการเสียหาย รัฐต้องสูญเสียงบประมาณแผ่นดินในการช่วยเหลือประชาชนและสถานที่ราชการ รวมทั้งทางหลวงแผ่นดิน และต้องใช้เวลาในการฟื้นคืนผืนป่า ประมาณ ๕๐ - ๑๐๐ ปี ระบบนิเวศถูกทำลาย ผืนดินไม่ต้องตามฤดูกาล มีผลกระทบต่อเกษตรกร อีกทั้งการปลูกมันสำปะหลังของจำเลยทำให้แร่ธาตุในดินถูกดูดซึมเข้าไปในหัวมันสำปะหลังเป็นเหตุให้ปริมาณแร่ธาตุในดินลดลง ความชื้นในดินน้อยลงเนื่องจากไม่มีวัชพืชปกคลุม อีกทั้งการใส่ปุ๋ยในกรณีที่มีการปลูกมันสำปะหลังพบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่ซึ่งหากใช้ปุ๋ยเคมีนาน ๆ หลายปีติดต่อกัน จะทำให้เกิดสภาวะดินแข็ง ซึ่งแสดงว่าดินนั้นขาดความสมบูรณ์ เห็นว่า พยานโจทก์ปากนายรัชพล เป็นพยานผู้เชี่ยวชาญเบิกความตามความรู้และประสบการณ์ได้อย่างละเอียด เมื่อความเสียหายดังกล่าวเกิดจากการกระทำความผิดของจำเลยซึ่งเป็นการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการทำลายทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่าหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ จำเลยต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่กรมป่าไม้หน่วยงานของรัฐผู้เสียหาย ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๒๖/๔ ซึ่งการคำนวณค่าเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติ

/ด้วยโปรแกรม

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๑ -

ทำให้ทางหลวงแผ่นดินและสถานที่ราชการเสียหาย รัฐต้องสูญเสียงบประมาณแผ่นดินในการช่วยเหลือประชาชนและสถานที่ราชการ รวมทั้งทางหลวงแผ่นดิน และต้องใช้เวลาในการฟื้นคืนผืนป่าประมาณ ๕๐ - ๑๐๐ ปี ระบบนิเวศถูกทำลาย ผืนดินไม่ต้องตามฤดูกาล มีผลกระทบต่อเกษตรกร อีกทั้งการปลูกมันสำปะหลังของจำเลยทำให้แร่ธาตุในดินถูกดูดซึมเข้าไปในหัวมันสำปะหลังเป็นเหตุให้ปริมาณแร่ธาตุในดินลดลง ความชื้นในดินน้อยลงเนื่องจากไม่มีวัชพืชปกคลุม อีกทั้งการใส่ปุ๋ยในกรณีที่มีการปลูกมันสำปะหลังพบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่ซึ่งหากใช้ปุ๋ยเคมีนาน ๆ หลายปีติดต่อกันจะทำให้เกิดสภาวะดินแข็ง ซึ่งแสดงว่าดินนั้นขาดความสมบูรณ์ เห็นว่า พยานโจทก์ปากนายรัชพล เป็นพยานผู้เชี่ยวชาญเบิกความตามความรู้และประสบการณ์ได้อย่างละเอียด เมื่อความเสียหายดังกล่าวเกิดจากการกระทำความผิดของจำเลยซึ่งเป็นการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการทำลายทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่าหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ จำเลยต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่กรมป่าไม้หน่วยงานของรัฐผู้เสียหาย ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๒๖/๔ ซึ่งการคำนวณค่าเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติ

/ด้วยโปรแกรม

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๒ -

ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยนายรัชพลนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องใส่เข้าไปในโปรแกรมหดงกล่าวเพื่อ
คำนวณมูลค่าความเสียหาย และแบบประเมินดังกล่าวได้คำนวณตามสภาพป่าเช่นเดียวกับสภาพป่าไม้
ขณะจำเลยเข้าบุกรุกทำลายโดยวิธีการคำนวณมีผลค่าเสียหายแยกรายละเอียดและอัตราร้อยละของ
รายละเอียดแต่ละประเภทและตรงกับพื้นที่ตรวจสอบสภาพพื้นที่ที่มีภาพถ่ายทางอากาศแสดงแปลง
เอกสารหมาย จ.๑๘ ระบุสภาพของที่ดินโดยรวมที่เกิดเหตุว่ามีความสมบูรณ์มาก เชื่อว่าพยานโจทก์
ปากนายรัฐพลซึ่งเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญยอมคำนวณค่าเสียหายถูกต้องและน่าเชื่อถือ เนื่องจากเป็น
ข้อเท็จจริงที่พยานได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยโดยอาศัยความรู้ความชำนาญของตน มิใช่เบิกความถึง
ข้อเท็จจริงที่ตนพบเห็นดังเช่นพยานบุคคลทั่วไป อีกทั้งวิธีการคำนวณนั้นก็เป็นไปได้และน่าเชื่อถือ
วิธีการคิดค่าเสียหายไม่ซ้ำซ้อน มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานของหน่วยงานรัฐ ไม่ปรากฏว่าพยานมี
ความขัดแย้งกับจำเลยหรือมีผลประโยชน์ทางคดี จึงมีนำหนักให้รับฟังได้ตามฟ้อง ที่ศาลชั้นต้น
กำหนดให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท นั้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดี
สิ่งแวดล้อม ไม่เห็นฟ้องด้วย เห็นสมควรกำหนดค่าเสียหายให้เป็นเงิน ๑๑๐,๗๖๒ บาท พร้อมดอกเบี้ย

/แก่กรมป่าไม้

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๓ -

แก้กรรมป่าไม้ตามฟ้อง อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น

อนึ่ง คดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยกระทำความผิดเมื่อระหว่างวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ต่อเนื่องกันตลอดมา อันเป็นการกระทำความผิดก่อนและหลังวันที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผลใช้บังคับ คือวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ กรณีจึงต้องปรับบทลงโทษจำเลยตามกฎหมายใหม่ แต่ศาลชั้นต้นมิได้ปรับบทลงโทษตามกฎหมายใหม่ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อมเห็นสมควรปรับบทลงโทษให้ถูกต้อง นอกจากนี้ความผิดฐานเข้าไปดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์ในเขตอุทยานแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๖ (๑๓), ๒๗ มีระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าร้อยบาท จึงมีอายุความ ๑ ปี นับแต่วันกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๕) เมื่อโจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ฟ้องโจทก์ในความผิดฐานนี้จึงขาดอายุความแล้ว ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๖ (๑๓), ๒๗ ด้วย จึงไม่ชอบ ส่วนความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ

/ที่จำเลย

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๔ -

ที่จำเลยกระทำต่อกรมป่าไม้เป็นคดีส่วนแพ่ง ศาลชั้นต้นมิได้มีคำสั่งในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมในคดี
ส่วนแพ่งจึงเป็นการไม่ชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๖๑ และมาตรา ๑๖๗
ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ แม้โจทก์ไม่ได้อุทธรณ์ในปัญหานี้
แต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อม
มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง

พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
มาตรา ๑๔ ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓๑
วรรคหนึ่ง (ที่แก้ไขใหม่) ให้ยกฟ้องโจทก์ในความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
มาตรา ๑๖ (๑๓), ๒๗ กับให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ ๑๑๐,๗๖๒ บาท
พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙
เป็นต้นไป นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ.

นางสาวธัญลักษณ์ นาควัชระ

นางยุพา วงศ์ทองทิพย์

นายวชิระ เศษแสงศรี

